

Smertepakken Pixiudgave

Poul Lunau Christensen, Palliativ Enhed Onko.afd. SUH

14 september 2017

Baseret på ESMO Guidelines

For spørgsmål kontakt:

Poul Lunau Christensen, tlf. 9357 7518. Mail: poc@regionsjaelland.dk

Incidence af smerter

- ▶ 64% af patienter med diss. Cancer og med metastaser oplever smerter
- ▶ 56-82% af cancer patienter med smerter oplever ikke at være sufficient smertedækket
- ▶ Mellem 9.8% - 55.3% af cancer patienter tilknyttet Palliative/Hospice/onko centre er forsat ikke sufficient behandlet

Vurdering af Smertetilstande

Intensitet VAS, VRS, NRS, SF36 (smerteindikator)

Intensitet (Kognitiv insuff.) mimik, kropsbevægelse, vocalisering, ændring i interpersonelle relationer, ændring af vaner

Lokalisation: Body-Chart til beskrivelse af lokalisation og ændringer heraf.

Smerte karakter: spænder, vrider, skærende, trykkende, pressende, brændende, sviende, elektriske jag, kolikker

Lindrende eller forværende Faktorer

Funktionelle status

Misbrug alkohol/opioid

Opioidphobia

Vurdering af Smertetilstande

Akutte smerter

Kroniske smerter (over 3 – 6 måneder)

Nociceptive smerter (Somatisk eller visceral)

Neuropatiske smerter (Central eller perifer)

Sensibilitetssmerter

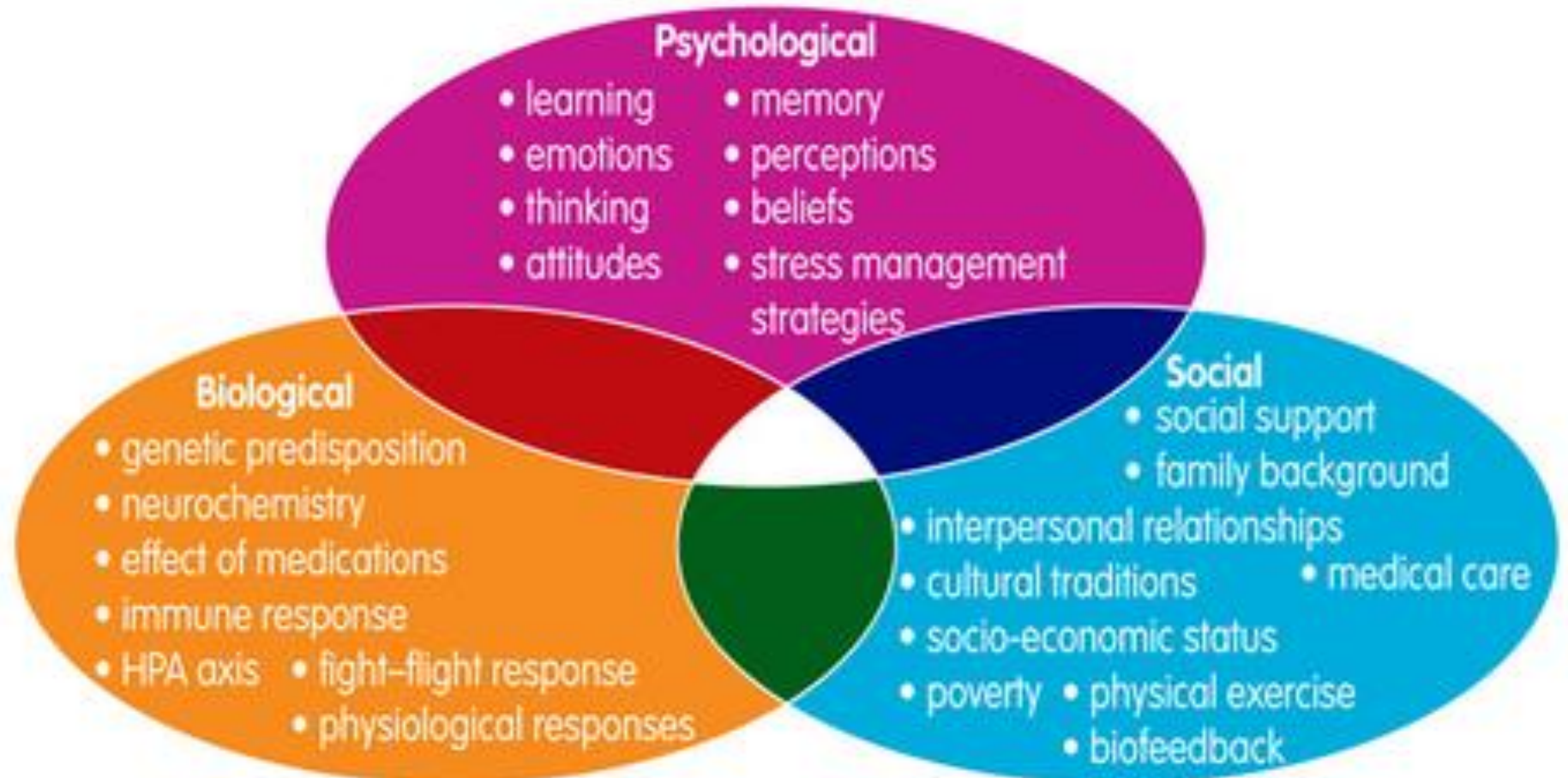

Objektiv undersøgelse ved Smerter

- ▶ Triggerpunkter
  - ▶ Hyperalgesi
  - ▶ Allodyni
  - ▶ Motorisk påvirkning
  - ▶ Reflekser (hæl/tå gang)
-

Total Smerte

- **biopsychosocial framework:** an approach to describing and explaining how *biological*, *psychological* and *social* factors combine and interact to influence physical and mental health

Farmakologisk Behandling

Principper for Smertebehandling

- ▶ 1. **Patienten skal informeres** om smertetilstanden, behandlingsprincipper og skal have en aktiv rolle i smertebehandlingen.
- ▶ 2. **Forebyg smerteepisoder** ved fast ordination under hensyn til medicinens farmakokinetik.
- ▶ 3. Ved **kroniske smerter** skal behandles med dosering på faste tidspunkter, medens PN dosering skal forsøges undgået.
- ▶ 4. Læg en **behandlingsplan** som er enkel at følge, nem at administrerer for patienten/familie. Særligt i de tilfælde hvor patienten plejes i eget hjem.
- ▶ 5. Anvend **primært oral administration** (førstevalg), Alternativ route ved opkast, korttarmsyndrom, MBO.
- ▶ 6. **Gennembrudssmerter** er hurtigt indsettende smerter hos en patient som er velbehandlet. Søges behandlet med medicin med hurtig onset tid. PN dosis af opioid er typisk 1/10 – 1/6 af døgndosis

Treatment of cancer pain

STRONG RECOMMENDATION

WEAK RECOMMENDATION

STRONG RECOMMENDATION

Go on or, if necessary, opioid or route of opioid administration switching, using an equianalgesic dose of the same or different opioid:

- ✓ Oral or transdermal Long acting opioid
- ✓ Symptomatic treatment

Side effects

Increase the dose of opioid every day, considering the number of opioid rescue doses used, till pain control or side effects

Use always rescue doses to treat Breakthrough Pain

- ✓ Reasses the pain intensity and its causes
- ✓ Consider the type and/or doses of adjuvants
- ✓ Consider opioid or route of opioid administration switching
- ✓ Consider invasive interventions
- ✓ Team decision

Persisting Pain

Adjuvant drugs such as corticosteroids, anticonvulsants, antidepressants, should be considered at any step when necessary

Behandling af Milde smerter

- Paraacetamol
- Og/eller
- NSAID (ibuprofen, naproxen (Bonyl)) anvend PPI
- Ingen evidence for forskelle i potens mellem diverse NSAID præp. , men ibuprofen og naproxen giver færrest bivirkninger

Behandling af milde til moderate Smerter

- ▶ Paraacetamol og/eller NSAID
- ▶ Svage opioider tramadol og kodein, (III,C)
- ▶ Alternativt:
- ▶ Lavdosis stærke opioider morfin, oxycodon, m.v. (III, C)

Behandling af stærke Smerter

- ▶ Paraacetamol og/eller NSAID
- ▶ Stærke opioider:
- ▶ Morfin, oxycodon, fentanyl, buprenorfin, metadon, hydromorphon (hyppigst anvendte)
- ▶ Administration : oral, transcutant, transbuccalt, nasalt, supp., SC, IM, IV, epiduralt, spinalt m.v.
- ▶ IV normalt 1/3 af oral dosis, SC normalt 1/2 af oral dosis
- ▶ Metadon , fentanyl og buprenorfin mindst afhængig af renal funktion
- ▶ Der er ikke evidence for positiv effekt af opioid rotation
- ▶ Transdermal buprenorfin og fentanyl til stabile patienter

Behandling af bivirkninger til Opioider

- **Obstipation**
- **Kvalme/opkastning**
- **Urinvejsretention**
- **Pruritus**
- **CNS toxicitet (sløvhed, kognitiv påvirkning, hallucinationer, myoklonier)**
- **Opioid induceret hyperalgesi (OIH)**

- *Dosis reduktion/langsom titrering kan ofte afhjælpe eg kvalme/opkast*
- *Som hovedregel skal der altid ordineres laxativer*
- *Metoclopramid samt haloperidol mod kvalme*
- *Naloxone ved accidentel overdosering*

Behandling af Gennembrudssmerter

- Der er ikke enighed om en definition af gennembrudssmerter (BTP)
- Dette kan forklarer at forskellige studier finder incidence fra 19%-95%
- Adskel BTP fra smerter der skyldes at baseline opioid behandling sker med for store tidsintervaller.
- Hvis BTP kan forudsiges ordination af opioid forebyggende

- IV adm., buccal, sublingual, og intranasal har kortere on-set tid end oral adm.
- Fentanyl findes til buccal og intranasal adm.
- Oxycodon findes som smelt, sublingual.

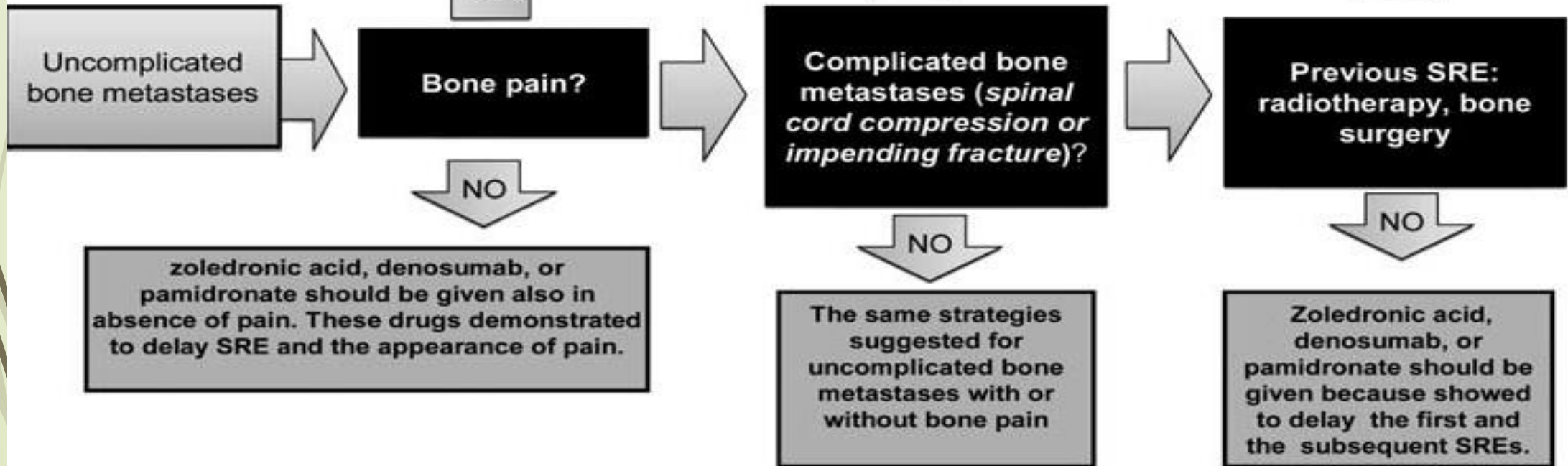

Treatment of pain due to bone metastases

Zoledronic acid, denosumab or pamidronate (only in breast cancer) (plus calcium and vitamin D supplementation) should be given, in addition to analgesic radiotherapy. These drugs showed to delay SREs and to reduce pain. Patients should undergo a preventive dental screening by dentistry prior to initiation the therapy with one of the drug. The optimal duration of these drugs is not completely defined.
USE ANALGESIC THERAPY

Radiotherapy and/or surgery should be promptly considered, when appropriate. Zoledronic acid, denosumab, or pamidronate should be given because showed to delay the first and subsequent SREs.
USE ANALGESIC THERAPY

Zoledronic acid, denosumab, or pamidronate should be given because showed to delay the subsequent SREs.

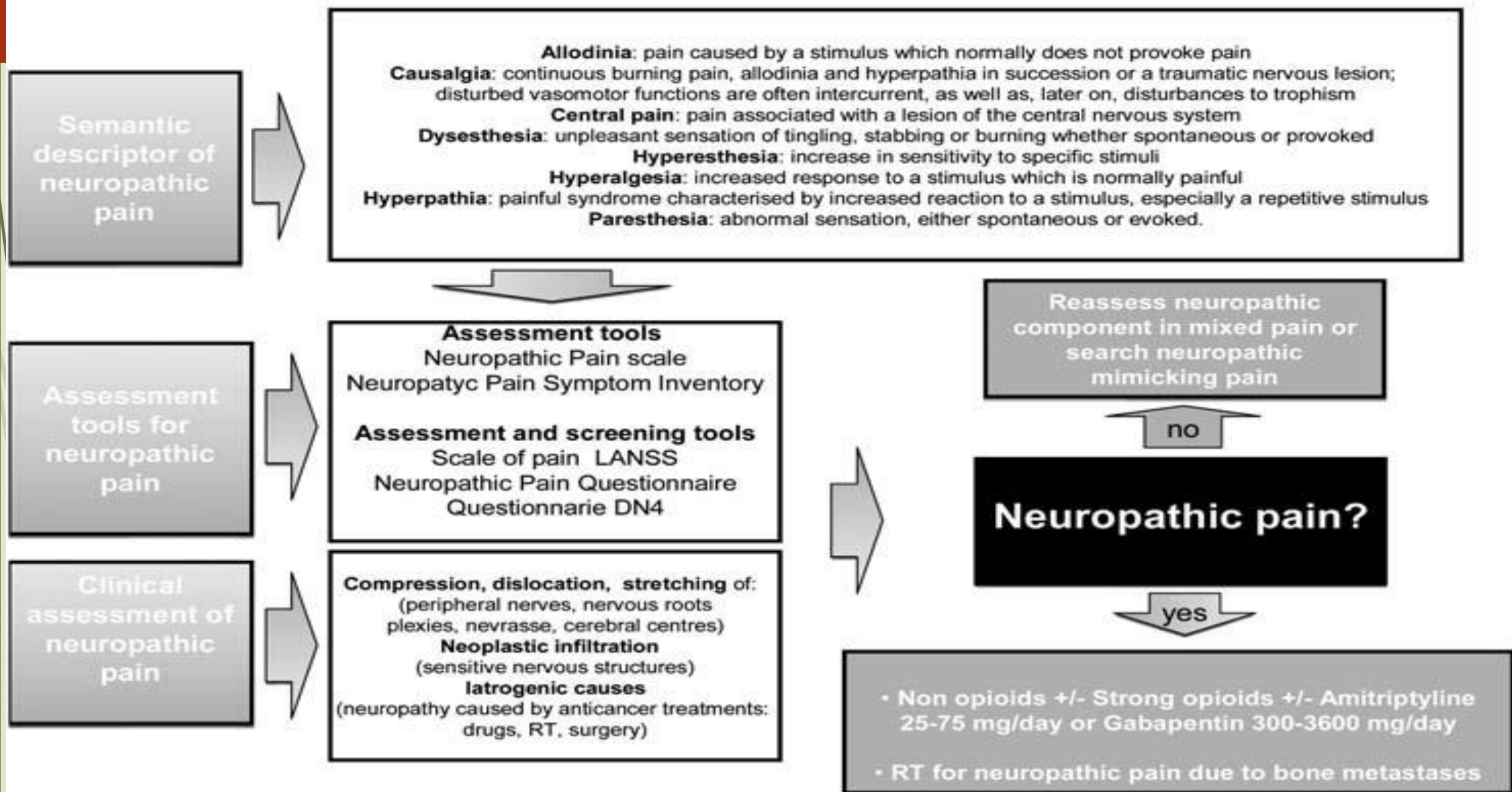

Neuropatiske Smerter

- 1. Påvist nerveskade central el'ler perifer
- 2. Smertekarakter: sviende, brændende med elektriske jag
- 3. Allodynii/hyperalgesi

- Et studie fandt at 33% af cancer patienter med smerter havde neuropatiske smerter.
- 69% havde tumorrelaterede smerter
- 43% havde cancer behandlingsrelaterede smerter

Assessment and treatment of neuropathic pain

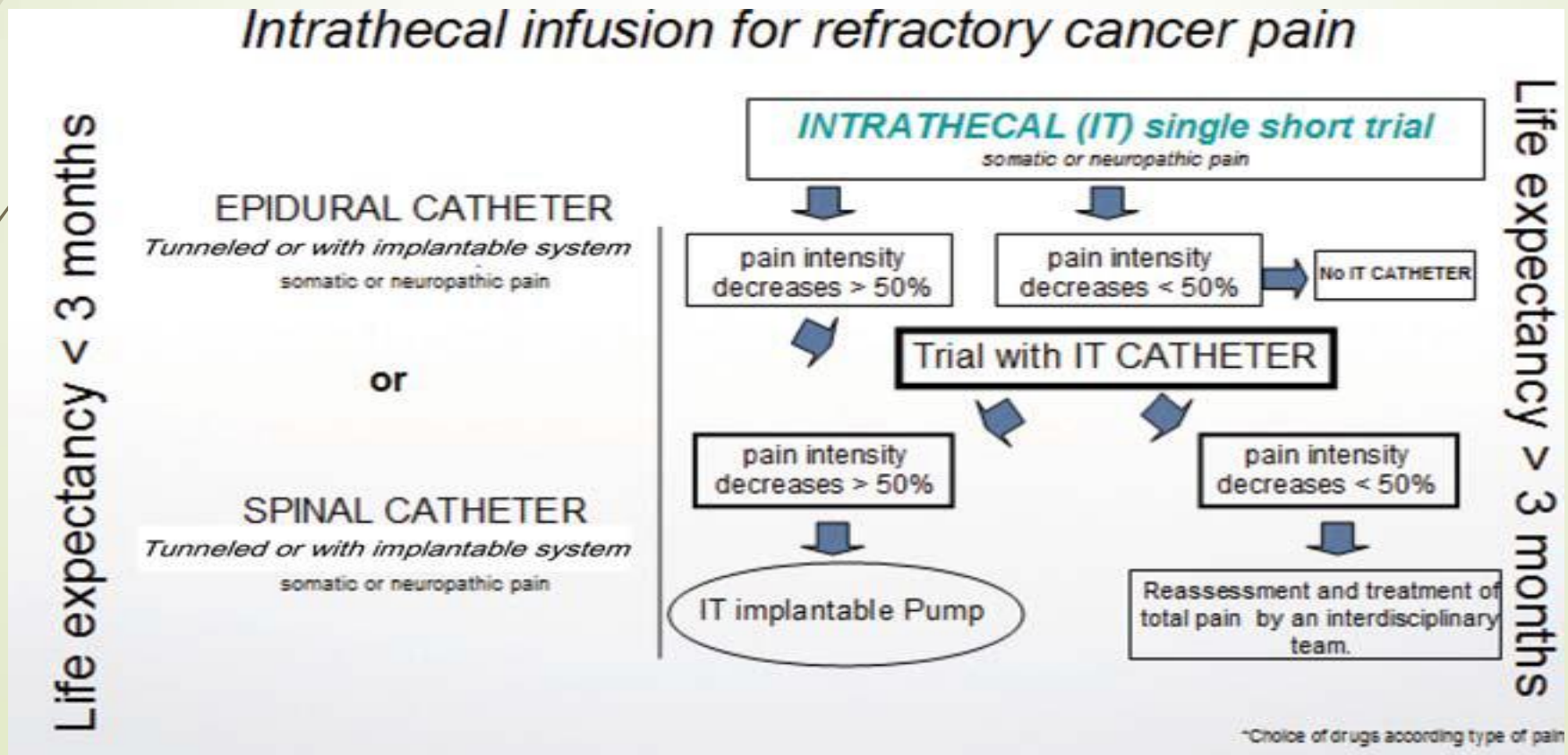

Non-opioide Droger til behandling af Neuropatiske smerter

- ▶ **TCA (NNT 3-5) (husk EKG monitorering):**
- ▶ Amitriptylin
- ▶ Noritren
- ▶ Imipramin
- ▶ **Anti-Konvulsivae (NNT 3-5):**
- ▶ Gabapentin
- ▶ Pregabalin (også mod angst i NP dosering)
- ▶ **Diverse nye Anti-Depressivae NNT 3-5):**
- ▶ Duloxetin (også antidepressiv effekt i NP dosering)
- ▶ Venlafaxin (Husk EKG monitorering)

Behandlingsrefraktaerer Smerter

- 10% af patienterne udvikler smerter som ikke kan lindres tilfredsstillende med oral eller parenteral medicin administration.

NerveBlokader

- **Perifere Nerveblokader (evt UL-vejledt)**
- Ofte i kombination med systemisk behandling

- **Neurolytiske Nerveblokader**
- Superiort Hypogastric Blok for bækkensmerter
- Plexus Celiacus blokade for pancreassmerter (anbefales)

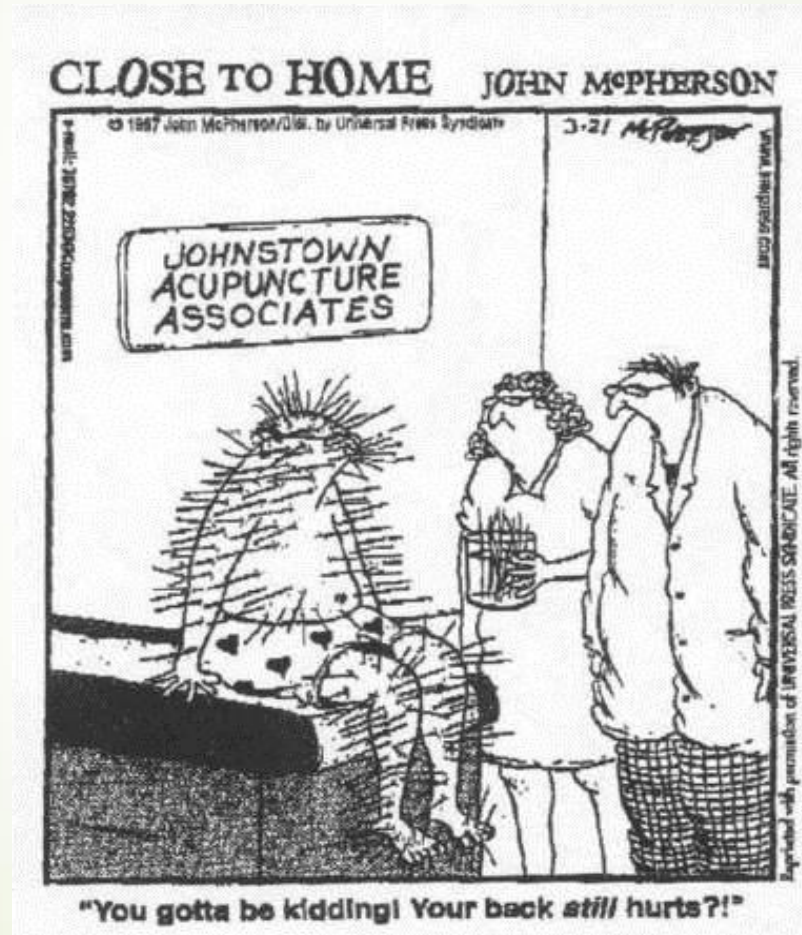

Refraktære Smerter i terminale Palliative Fase

- **Smerterne betragtes som refraktære:**
- 1. Smertelindring kan ikke opnås i tilstrækkelig omfang
- 2. Symptomer forbundet med intolerable akut og/eller kronisk morbiditet
- 3. Usandsynligt at interventioner feks mod MBO kan lindre symptomer.

- I disse tilfælde kan Palliativ Sedering komme på tale i samråd med patient og/eller pårørende.

- Palliativ Sedering udføres ofte ved brug af: Opioider, neuroleptika, benzodiazepiner og propofol.

Non-Farmakologisk Behandling

Oversigt

- **Fysioterapi:**
  - Simulationsbehandling (massage, UL, varme , TENS, akkupunktur mm)
- **Ergoterapi** (forbyggende interventioner)
- **Psykologi:** (CBT, spejlterapi, meditation, hypnose, mm)
- **Sociale interventioner**
- **Eksistenstalistiske interventioner**
- **Kost Interventioner**

Pain: The Psychosocial Perspective

Activating
Event

Cognitive
Appraisal
& Coping

Response

Social Context

